

О. В. Шестопалюк

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ В ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

У статті розглянута система неперервної освіти в рамках університету як структури освітнього комплексу з урахуванням послідовності вивчення та використання інформаційно – комунікаційних технологій у всіх галузях діяльності.

Ключові слова: *освіта, неперервна освіта, інформаційно – комунікаційні технології, якість освіти, спадкоємність.*

Постановка проблеми. Модернізація сучасної системи освіти в Україні – це головний напрям національного і духовного відродження суспільства, необхідного для гідного виховання молодого покоління і подальшого поступу вітчизняної науки і техніки. Негайною проблемою є приведення навчання майбутніх педагогів до відповідності сучасним потребам особистості та суспільства.

Особливого значення нині набуває підвищення ефективності професійного навчання, інноваційного розвитку наукових знань, новітніх технологій, послуг, різкого підвищення якості знань студентів. Ідеться не стільки про тематичний зміст здобутих знань – це завдання само по собі важливе, проте воно порівняно легко розв’язується наявністю стійких зв’язків педагогічних навчальних закладів зі шкалою, системою підвищення кваліфікації педагогів, зміною навчальних програм тощо – скільки про глибину та надійність засвоєння і розуміння знань [2, с. 255], тобто про неперервність педагогічної освіти.

Аналіз попередніх досліджень свідчить, що проблемі неперервності освіти присвячені дослідження С. Алферова, А. Вербицького, Б. Гершунського, І. Зязюна, Г. Ільїна, В. Кременя, М. Кларіна, М. Махмутова, П. Новікова, Н. Ничкало та ін.; розгляду наступності у навчанні - роботи С. Батишева, Р. Гуревича, В. Башаріна, А. Беляєвої, В. Борисенкова, А. Киверялга, Н. Кузьміної, В. Серікова, І. Якіманської та ін.

Мета статті полягає в розгляді системи неперервної освіти та наступності навчання в структурі університетського навчального комплексу та їх впливу на якість підготовки майбутніх фахівців.

Виклад основного матеріалу. Зміст поняття “неперервна освіта” розглядається по-різному: наприклад, в Англії така освіта вважається “продовженою”, у США - “неперервною”, у Швеції - такою, “що поновлюється”. Деякі науковці вважають, що неперервна професійна освіта – це соціальний процес, який потребує перебудови складових ланок освіти.

Неперервна освіта – процес, який охоплює все життя людини і забезпечує поступовий розвиток творчого потенціалу особистості та всебічне збагачення її духовного світу, це цілеспрямована систематична пізнавальна діяльність щодо освоєння і вдосконалення знань, умінь і навичок, здобутих у загальноосвітніх і спеціальних установах, а також шляхом самоосвіти. Інакше кажучи, неперервна освіта – це освіта впродовж усього життя в умовах швидких змін як засіб адаптації [1, с. 581].

Реалізація неперервної освіти в межах навчального закладу – це досить складне завдання, що передбачає пошук нових підходів до перебудови змісту навчання на всіх його етапах.

© О. В. Шестопалюк, 2013

Процес формування такої системи має розглядатися в єдності: людей, які повинні постійно навчатися; навчального процесу, організаційних структур та технологій забезпечення їхньої роботи в поєднанні з традиційною системою навчання. Система неперервної освіти має забезпечувати можливий рух особистості в навчанні та створювати всі необхідні умови для її професійного зростання.

Системи неперервної освіти, що реалізуються в розвинених країнах світу, спрямовані у своїй діяльності на підготовку висококваліфікованих фахівців, які мають певні професійні знання і високу культуру. Ми вважаємо, що головними елементами неперервної системи освіти в навчальному закладі мають бути такі підструктури:

Рис. 1. Структура неперервної освіти у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського

Керівництво університету розуміє, що одним із перспективних напрямів у системі професійної освіти має стати неперервне навчання студентів: “довузівська підготовка” → “університет” → “аспірантура” → “докторантура”, а також система курсового навчання, яка забезпечує необхідний рівень знань для продовження навчання на більш високому рівні (ступені).

Сучасне суспільство потребує компетентних фахівців, які розвивають себе і світ на основі культури та гармонії з навколишнім світом у його єдності із суспільством і самим собою, з умінням здійснювати прогноз результатів своєї діяльності, нести відповідальність перед суспільством і довіллям. Людина реалізує себе через свою сутність, володіючи необхідними культурними нормами, що дозволяють реалізувати себе через “свою справу” вільно в межах цих норм. Як свідчать дослідження вчених, практиків, ці

завдання необхідно розв'язувати в суспільстві вже з дошкільного віку.

Хто ж така успішна людина? Мабуть, та, яка з посмішкою дивиться на минуле і з радістю очікує майбутнього.

Здебільшого успіх людини залежить від закладених ще в дитинстві знань, умінь і навичок. Центр розвитку дитини сприяє формуванню харизматичної, всебічно розвинутої особистості. Дитину можна розвивати в різних напрямках: танцях, музиці, логічному мисленні, правильній постановці мовлення, через розвиток фізичних якостей, спортивних, мистецьких та ін. Тому організація діяльності Центру розвитку дитини може мати багатопрофільний характер, відкриваючи можливість розвитку дитини з дошкільного віку.

У подальшому дитина навчається в загальноосвітній школі та має можливість продовжувати свій розвиток паралельно в центрі розвитку дитини.

Створена система навчання дає можливість адаптувати її до конкретних регіональних умов, оперативного реагування на запити місцевого ринку праці. Запропонована модель університетського комплексу (рис. 1) дозволяє долучитися до модернізації системи освіти. Враховуючи тісні зв'язки між підструктурами університетського комплексу, створено можливість оперативного розв'язання різноманітних питань: організаційних, кадрових, економічних, науково-методичних та ін.

Функціонування університетського комплексу дозволяє розв'язати низку головних завдань – це рання профорієнтація, формування контингенту; використання професорсько-викладацького складу, здійснення професійної підготовки на рівні вищої освіти та орієнтації на вищий професійний рівень.

Розгляньмо структуру здійснення довузівської підготовки в межах університетського комплексу, що передбачає роботу двох відділень: відділення курсового навчання із загальноосвітньої підготовки та відділення курсового навчання із професійно-технічної підготовки.

Така система курсового навчання дозволяє готувати учнів шкіл і професійно-технічних навчальних закладів до поглибленого вивчення предметів, підготовки до вступу у вищі навчальні заклади, а також одержання професії на рівні “кваліфікованого робітника”, поглиблення своїх знань, умінь та навичок.

Для прикладу наведемо структуру центру довузівської підготовки.

Рис. 2. Структура центру довузівської підготовки у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського

З метою організації ефективної роботи всіх ланок університету та інформатизації навчально-виховного процесу, впровадження інноваційних технологій навчання то-що створено додаткові до традиційних підструктури: аналітико-моніторинговий центр організації навчального процесу, котрий забезпечує аналіз, корекцію, попередження та усунення недоліків, які виявляються під час роботи, розв'язання певних питань, що сприятиме підвищенню якості підготовки майбутніх фахівців.

Наведемо структуру аналітико-моніторингового центру організації навчального процесу.

Рис. 3. Структура аналітико-моніторингового центру організації навчального процесу

Ураховуючи особливу актуальність і значущість для вітчизняної освіти проблеми інформатизації освітнього простору України та використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчальному процесі, їх вплив на якість освіти, в університеті створено інформаційно-обчислювальний центр, що забезпечує роботу корпоративної мережі Інтранет, підтримку та наповнення єдиного інформаційного освітнього середовища (ЄІОС) навчального закладу, роботу всіх підструктур університету та ін.

Наведемо структурну схему інформаційно-обчислювального центру, в якій виокремлені завдання відділів і посадові особи, які відповідають за виконання певного фронту робіт.

Зупинімось більш детально на особливостях роботи інформаційно-обчислювального центру, що забезпечує:

- навчання, оволодіння ІКТ;
- реалізацію телекомунікаційних проектів;
- працездатність інформаційних систем навчального закладу;
- надання керівній ланці закладу відомостей про нові можливості ІКТ, управління ними;
- діловодство центру, ведення бюджету ІТ, облік ІТ активів, забезпечення кадрового складу ІТ.

Наведемо характеристику кадрового складу інформаційно-обчислювального центру. Орієнтовно він може складатися з таких фахівців:

- керівник інформаційно-обчислювального центру;
- фахівець з мережевого забезпечення;

- системний адміністратор;
- фахівець з підтримки користувачів;
- Веб-майстер.

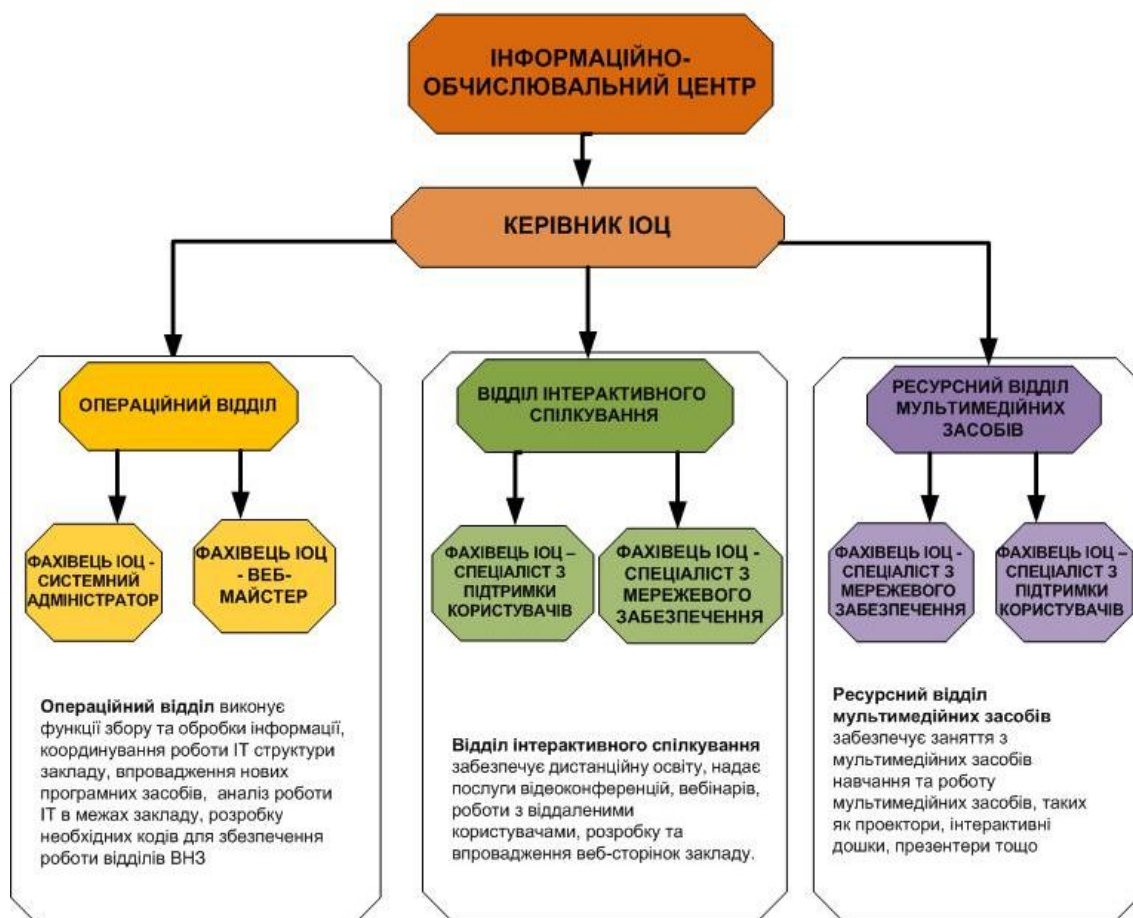

Рис. 4. Структурна схема інформаційно-обчислювального центру

Керівник інформаційно-обчислювального центру керує будь-якою діяльністю, що пов'язана з обслуговуванням обчислювальної техніки; контролює процес відбору, установки, підтримки програмного та апаратного забезпечення; контролює зв'язки навчального закладу з іншими організаціями, що надають послуги у сфері ІТ; керує процесом відбору, навчання фахівців відділу, аналізує результати їхньої діяльності; керує процесом навчання співробітників.

Фахівець з мережевого забезпечення визначає проблеми, які виникають у роботі мережі; аналізує вимоги користувачів; координує процес налагодження та підтримки мережевого устаткування, забезпечує сумісність програмного й апаратного мережевого забезпечення; готує бюджет у підзвітній сфері та забезпечує ефективне використання ресурсів; керує менш кваліфікованим персоналом.

Системний адміністратор проводить установку програмного та апаратного забезпечення; здійснює моніторинг та оптимізацію роботи операційних систем обчислювальної техніки, визначає проблеми в програмному забезпеченні; аналізує вимоги користувача, оцінює додаткові можливості щодо поліпшення роботи програмного забезпечення.

Фахівець з підтримки користувачів відповідає за установку і проведення діаг-

ностики програмного та апаратного забезпечення; надає технічну підтримку і консультації кінцевим користувачам; несе відповідальність за організацію ремонту комп'ютерної техніки; забезпечує наявність витратних матеріалів для комп'ютерної і оргтехніки; консультує користувачів з технічних питань, проводить введення та збереження необхідної інформації.

Веб-майстер вирішує комплексні питання розроблення, підключення, оновлення Веб-сторінок та Веб-сайтів закладу.

Ураховуючи те, що в сучасному світі всі країни зайняли стратегічну позицію розвитку економіки знань, підвищення якості людського потенціалу, загострюється та актуалізується проблема оволодіння та поповнення новими знаннями і вміннями, що допоможуть йому комфортно існувати та бути конкурентоспроможною в економічному просторі інформаційного суспільства, особливо в першій його ланці – освіті. Як проголошено ЮНЕСКО – стратегічні цілі розвитку сучасної людини ґрунтуються на інноваційній діяльності, формуванні ІКТ-компетентності та інформатичної грамотності кожної людини. Вивчення та застосування ІКТ у навчальному процесі сприяє поширенню та акумулюванню знань, поліпшенню якості здобуття освіти впродовж усього життя, що відкриває можливість здійснення неперервної освіти, а також оновлення її змісту, форм і методів, досягнення нових навчальних результатів, модернізацію навчальних закладів, а тому одним із основних завдань є формування ІКТ-компетентності викладачів, студентів, керівників та інших працівників навчальних закладів.

У зв'язку з цим важливим є системне впровадження та застосування в навчальному процесі програмних засобів навчального призначення, що суттєво змінить технологічний складник методичних систем навчання, оновить способи педагогічної і науково-педагогічної діяльності.

Висновок. Побудова неперервної освіти, зокрема, в окремому навчальному закладі – університеті, використання ІКТ в усіх ланках його навчального процесу суттєво впливає на підвищення якості підготовки майбутніх фахівців, які відповідають вимогам сучасного інформаційного суспільства.

Список літератури: 1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; головний редактор В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. - 1040 с. 2. Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз : Монографія / В. П. Андрущенко, І. А. Зязюн, В. Г. Кремень, С. Д. Максименко, Н. Г. Ничкало, С. О. Сисоєва, Я. В. Цехмістер, О. В. Чалий ; за ред. В. Г. Кременя. – К. : Наукова думка, 2003. - 853 с. 3. *Кремень В. Г.* Філософія освіти ХХІ століття // Освіта України. - 2002 - № 102 - 103. – С. 6 – 7.

Bibliography (transliterated): 1. Enciklopedija osviti / Akad. ped. nauk Ukraïni ; golovnij redaktor V. G. Kremen'. – K. : Jurinkom Inter, 2008. - 1040 s. 2. Neperervna profesijna osvita: filosofija, pedagogichni paradigmi, prognoz : Monografija / V. P. Andrushhenko, I.A.Zjazjun, V. G. Kremen', S. D. Maksimenko, N. G. Nichkalo, S. O. Sisoeva, Ja.V.Cehmister, O. V. Chalij ; za red. V. G. Kremenja. – K. : Naukova dumka, 2003. - 853 s. 3. Kremen' V. G. Filosofija osviti HHI stolittja // Osvita Ukraïni. - 2002 - № 102 - 103. – S. 6-7.

А. В. Шестопалюк

**МОДЕРНИЗАЦИЯ ПОДГОТОВКИ СОВРЕМЕННОГО УЧИТЕЛЯ
В ПЕДАГОГИЧЕСКОМ УНИВЕРСИТЕТЕ**

В статье рассмотрена система непрерывного образования в рамках университета как структура образовательного комплекса с учетом последовательности изучения и использования информационно-коммуникационных технологий во всех отраслях своей деятельности.

Ключевые слова: образование, непрерывное образование, информационно-коммуникационные технологии, преемственность, качество образования.

UDC 378.6.018 : 004.77/94

O. Shestopalyuk

**MODERNIZATION OF MODERN TEACHER TRAINING
AT THE PEDAGOGICAL UNIVERSITY**

The system of continuous education within separate university as a structural university educational complex taking into account learning succession and usage of information communication technologies in all branches of their activity have been considered in the article.

Key words: education, continuous education, information communication technologies, succession, education quality.

Стаття надійшла до редакційної колегії 25.02.2013